

TANIM

Diferansiyel Kavramı

- x değişkeninde meydana gelen sığra yakın değişim dx ile gösterilir. dx ifadesine x değişkeninin **diferansiyeli** denir.
- x değişkenindeki dx değişimine karşılık $y = f(x)$ fonksiyonunda oluşan değişim dy ile gösterilir. dy ifadesine $y = f(x)$ fonksiyonunun **diferansiyeli** denir.
- $y = f(x)$ gibi bir fonksiyonunda x bağımsız değişken, y ise bağımlı değişkendir (x'e bağılı). Bu ifadenin x değişkenine göre türevi: $\frac{dy}{dx}, \frac{df(x)}{dx}, \frac{d}{dx} f(x)$ biçiminde gösterilebilir. $y = f(x)$ fonksiyonunun türevi $\frac{dy}{dx} = f'(x)$ olduğundan $dy = f'(x) \cdot dx$ olur.
- $f : A \rightarrow R$ fonksiyonu her $x \in A$ için türevli ise, $\frac{d}{dx} f(x) = f'(x)$ ifadesine **f fonksiyonunun türevi** $df(x) = f'(x) dx$ ifadesine de **f fonksiyonunun diferansiyeli** denir.

ÖRNEK SORU

$f(x) = x^2 - 2x + 3$ fonksiyonunun diferansiyeli bulunuz.

ÖRNEK SORU

$u = 2a^2 - 4a + 3$ olduğuna göre, du ifadesinin eşitini bulunuz.

UNUTMA

Bir fonksiyonun diferansiyeli, fonksiyonunun türevi ile türevin değişkeninin çarpımına eşittir.

SORU 1

$$f(x) = x^3 - \sqrt{x}$$

fonsiyonunun diferansiyeli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $3x^2 - \frac{1}{2\sqrt{x}}$ B) $\left(3x^2 - \frac{1}{2\sqrt{x}}\right) dx$ C) $x^3 - \sqrt{x}$
D) $(x^3 - \sqrt{x}) dx$ E) 0

SORU 2

- I. $d(f(x)) = f'(x)dx$
II. $d(2x - 3) = 2dx$
III. $d(a^3 + 4) = 3a^2da$

Yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) II ve III
D) I ve III   E) I, II ve III

SORU 3

$$x^2 \cdot d\left(\frac{x^2+1}{x}\right)$$

ifadesi aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $(x^2 - 1)dx$ B) $(x^2 + 1)dx$ C) x^2dx
D) xdx E) $2xdx$

SORU 4

$$\frac{d(x^3 + 4)}{d(3x - 2)}$$

ifadesi aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) x   B) x^2 C) x^3 D) xdx E) x^2dx

SORU 5

$$\frac{(x^2 + 2) \cdot d(3x^2 - 2)}{2x}$$

ifadesi aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $(3x^2 + 6)dx$ B) $(3x^2 + 6)$ C) $(x^2 + 2)dx$
D) $x^2 + 2$ E) x^2

SORU 6

$$d(f(x)) = (3x^2 - 2x + 1)dx$$

olduğuna göre, $f'(1)$ kaçtır?

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 5   E) 6

SORU 7

$$d(f(x)) = d(x + 3) - x^2 dx$$

olduğuna göre, $f'(2)$ kaçtır?

- A) -3   B) -2   C) -1   D) 1   E) 2

TANIM

Belirsiz İntegral

İntegral alma işlemi türevi alınan bir fonksiyonun asıl fonksiyonunu bulma işlemidir. Yani integral hesabı türevi $f(x)$ ve diferansiyeli $f(x) dx$ olan $F(x)$ fonksiyonunun bulunması işlemidir. Burada $F(x)$ fonksiyonuna $f(x)$ in belirsiz integrali veya ters türevi denir. Sürekli ve türevlenebilen $F(x)$ fonksiyonunun türevi olsun.

$F(x) = f(x)$ olmak üzere,

$$\int f(x) dx = F(x) + c \text{ dir.}$$

$\int$: İntegral sembolü $f(x)dx$: diferansiyel

c : İntegral sabiti dx : diferansiyel çarpanı

$F(x)$: $f(x)$ 'in belirsiz integrali veya ters türevi

ÖRNEK SORU

$$x^2, x^2 - 3, x^2 + 4 \dots$$

fonksiyonlarının türevi $2x$ tir.

Türevi $2x$ olan fonksiyonu bulma işlemi belirsiz integraldir.

$$\int 2x dx = x^2 + c$$

ÖRNEK SORU

$$\begin{array}{cc} \text{İntegral} & \text{İntegral} \\ \int 3x^2 dx = x^3 + c & \int x^5 dx = \frac{x^6}{6} + c \\ \text{Türev} & \text{Türev} \\ \text{İntegral} & \\ \int 5dx = 5x + c & \\ \text{Türev} & \end{array}$$

6 C   7 A   8 B   9 A   10 C   11 C   12 E

SORU 8

$$\int 2dx$$

integrali aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $2x$ B) $2x + c$ C) x^2
D) $x^2 + c$ E) $2x^2 + c$

SORU 9

$$\int (4x^3 + 2x) dx$$

integrali aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $x^4 + x^2 + c$ B) $x^3 + x^2 + c$ C) $2x^4 + x^2 + c$
D) $x^4 + 2x + c$ E) $12x^2 + c$

SORU 10

$$\int 2a dx$$

integrali aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $a^2 + c$ B) $2a^2 + c$ C) $2ax + c$
D) $2ax^2 + c$ E) $x^2 + c$

SORU 11

x değişkenine göre verilen $y = f(x)$ fonksiyonunun ters türevi $F(x) = x^3 - 3x^2 + x - 1$ fonksiyonudur.

Buna göre, $f'(1)$ kaçtır?

- A) -2   B) -1   C) 0   D) 1   E) 2

SORU 12

u değişkenine göre verilen $y = f(u)$ fonksiyonunun ters türevi $F(u) = u^2 - 2u$ fonksiyonudur.

Buna göre, $\int f(u)du$ integrali aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 0   B)   C) $2u$
D) $2u - 2$ E) $u^2 - 2u + c$